

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenční schopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rozvoj a inovace výuky ekologických oborů formou komplementárního propojení studijních programů Univerzity Palackého a Ostravské univerzity

**Využití vážek jako
(environmentálních) indikátorů**

Aleš Dolný

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

,,EKOLOS“

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Proč vážky? Ochranářský význam

- Natura 2000
- Příloha II – **3/11** druhy (12/38 dr. brouků, 8/37 motýlů)
- Příloha IV – **13** druhů (24 brouků, 40 motýlů)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenční
schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Proč vážky? Bioindikační význam

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Index přirozenosti - rašeliniště

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčních schopností

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Index přirozenosti - rašeliníště

- The degree of “taxocoenosis composition naturalness” was calculated according to Fischer’s (1966) biocenosis naturalness indices (Up) modified by Czachorowski & Buczyński (1999).

$$U_p = \frac{\sum_{i=1}^n Iv_i \cdot a_i}{N}$$

- Iv = indication value of the species
- a_i = number of individuals of the species
- N = total number of individuals of the odonatocenosis

• $Iv =$ Index value of the species

Index přirozenosti - rašeliniště

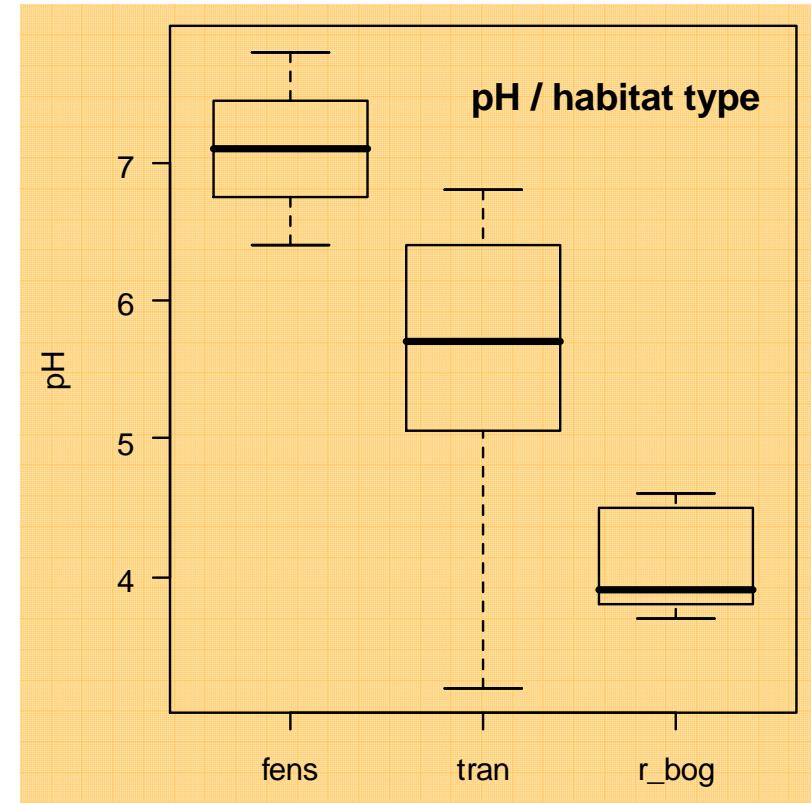
$$U_p = \frac{\sum_{i=1}^n Iv_i \cdot a_i}{N}$$

Iv	Typical ombrogenous bogs – raised bogs; transition mires	Acid moss-rich fens
16	<i>Aeschna caerulea, A. subarctica, Somatochlora alpestris, S. arctica, Leucorrhinia dubia</i>	<i>Somatochlora flavomaculata, Libellula fulva, Leucorrhinia pectoralis</i>
8	<i>Nehalennia speciosa, Aeschna juncea, Sympetrum danae</i>	<i>Lestes sponsa, L. virens, Nehalennia speciosa, Leucorrhinia albifrons, L. rubicunda</i>
4	<i>Sympetrum paedisca, Lestes sponsa, Coenagrion hastulatum, Leucorrhinia albifrons, L. caudalis, L. pectoralis</i>	<i>Sympetrum paedisca, Coenagrion hastulatum, Aeschna juncea, Somatochlora metallica, Sympetrum danae, S. sanguineum, Leucorrhinia caudalis, L. dubia</i>
2	<i>Sympetrum fusca, Lestes dryas, L. virens, L. viridis, Ischnura elegans, Enallagma cyathigerum, Coenagrion armatum, C. lunulatum, C. pulchellum, Aeschna grandis, A. mixta, A. viridis, Cordulia aenea, Somatochlora flavomaculata, S. metallica, Libellula quadrimaculata, Sympetrum flaveolum, S. striolatum</i>	<i>Sympetrum fusca, Lestes dryas, L. viridis, Ischnura elegans, Enallagma cyathigerum, Coenagrion armatum, C. lunulatum, C. pulchellum, Aeschna caerulea, A. subarctica, A. viridis, Somatochlora alpestris, S. arctica, Libellula quadrimaculata, Sympetrum flaveolum, S. striolatum, S. vulgatum</i>
1	Others species	Others species

Index přirozenosti - rašeliniště

- 1997–2006
- ca 17 500 of adults, 11 200 of larvae and 2631 of exuviae
- 34 of peat bogs, different habitats:
- altitude: 156–1320 m;
- age: 8 years – 11 000 years;
- surface: 0,01–30 ha;
- pH: 3,85–8,42

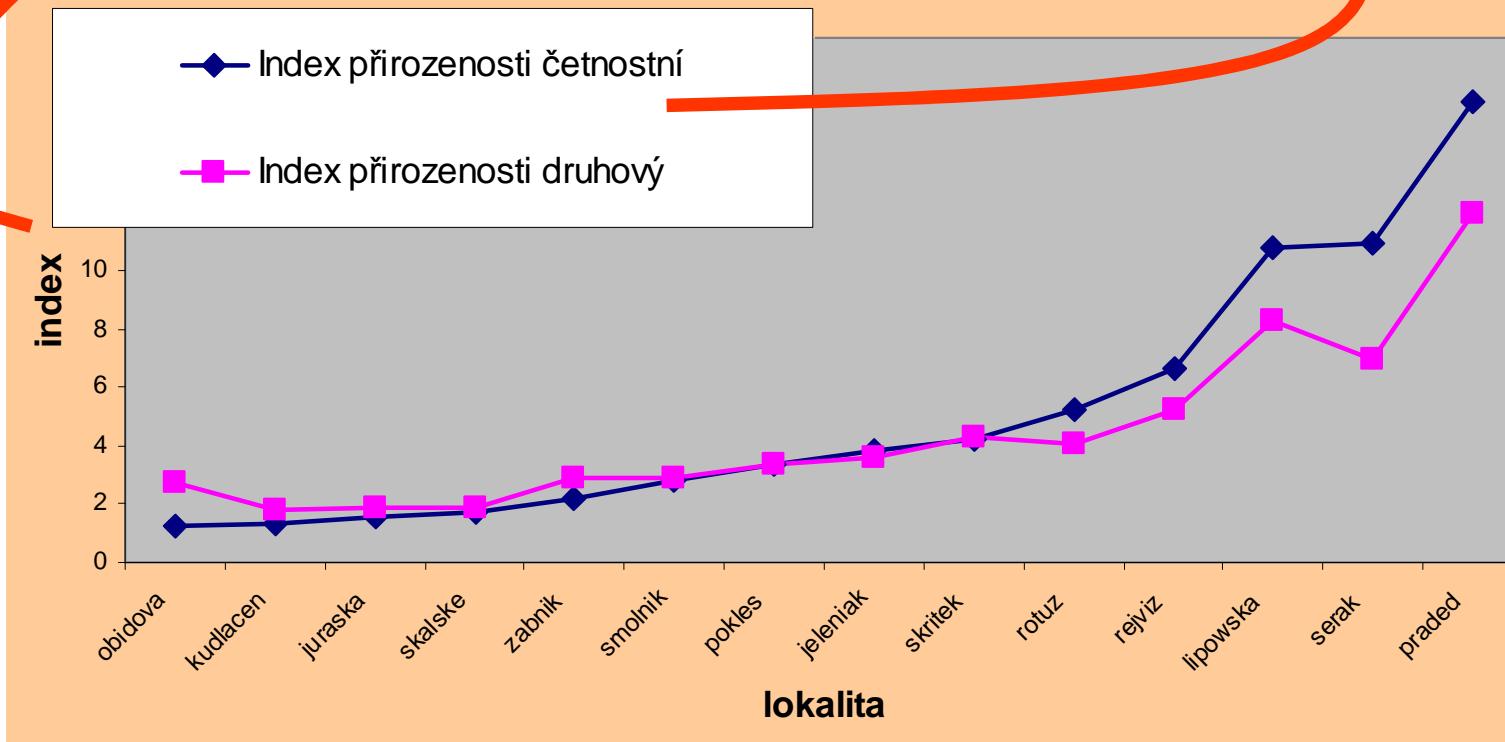
- 56 species recorded
- 50 species used for analysis
- (incontrovertibly
- autochthonous population:
- larva, exuviae, immature)

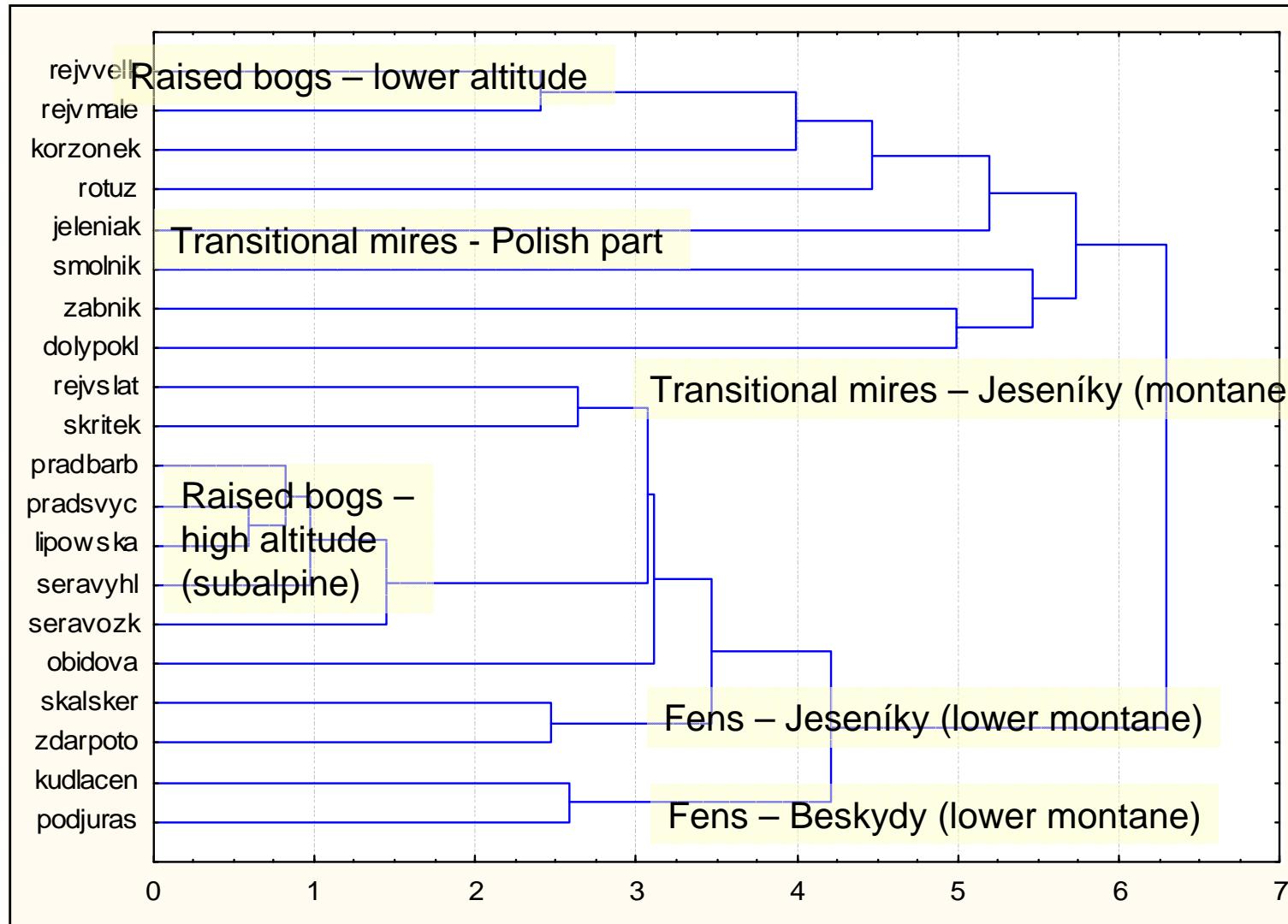
$$U = \frac{\sum_{i=1}^n Iv_i}{n}$$

$$U_p = \frac{\sum_{i=1}^n Iv_i \cdot a_i}{N}$$

Ukazatele přirozenosti

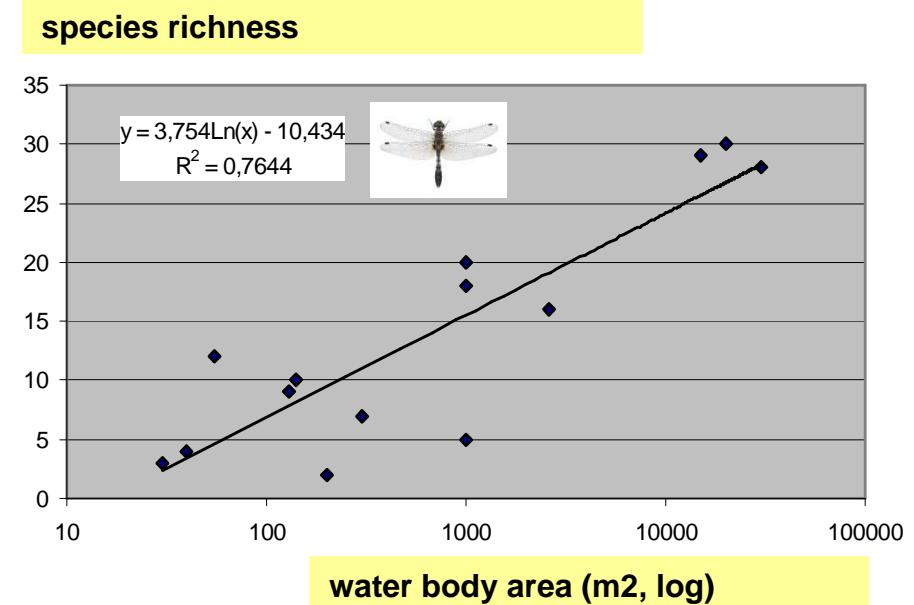
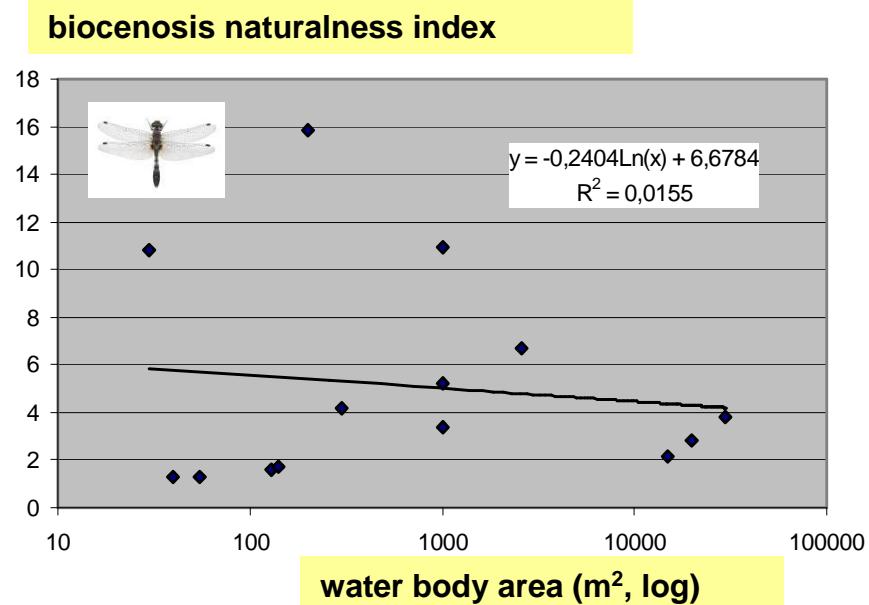

The occurrence of dragonflies (Odonata) in the Czech and Polish parts of Upper Silesia: peat bogs

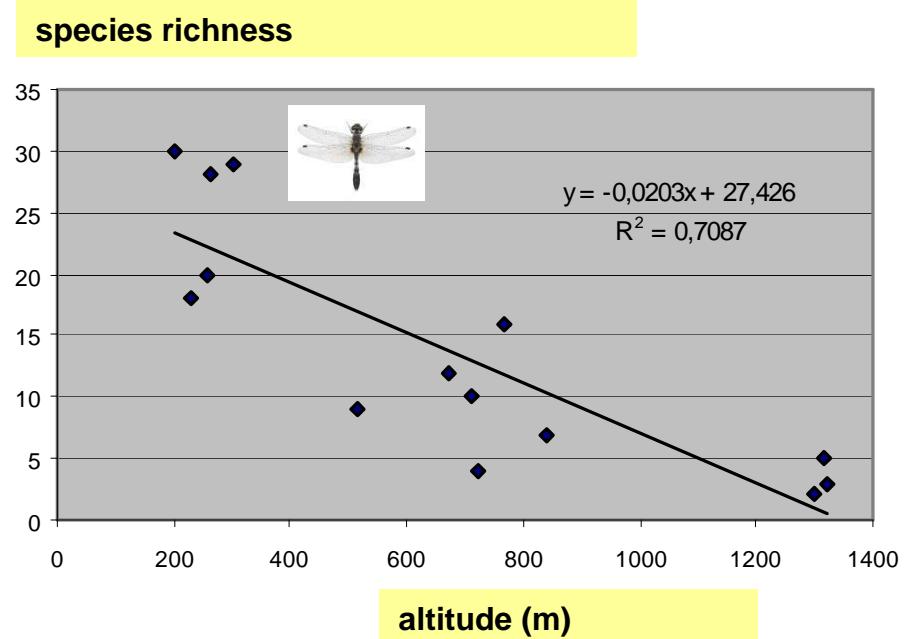
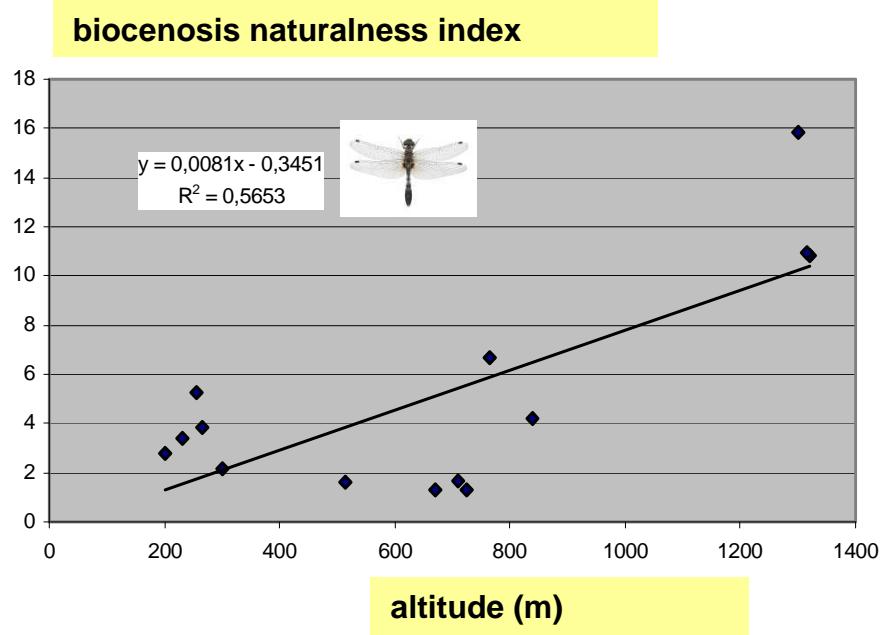
1. Larger area = higher diversity of habitat = higher diversity of organisms (odonatofauna)

The relation of biocenosis naturalness index and species richness to area of water habitat

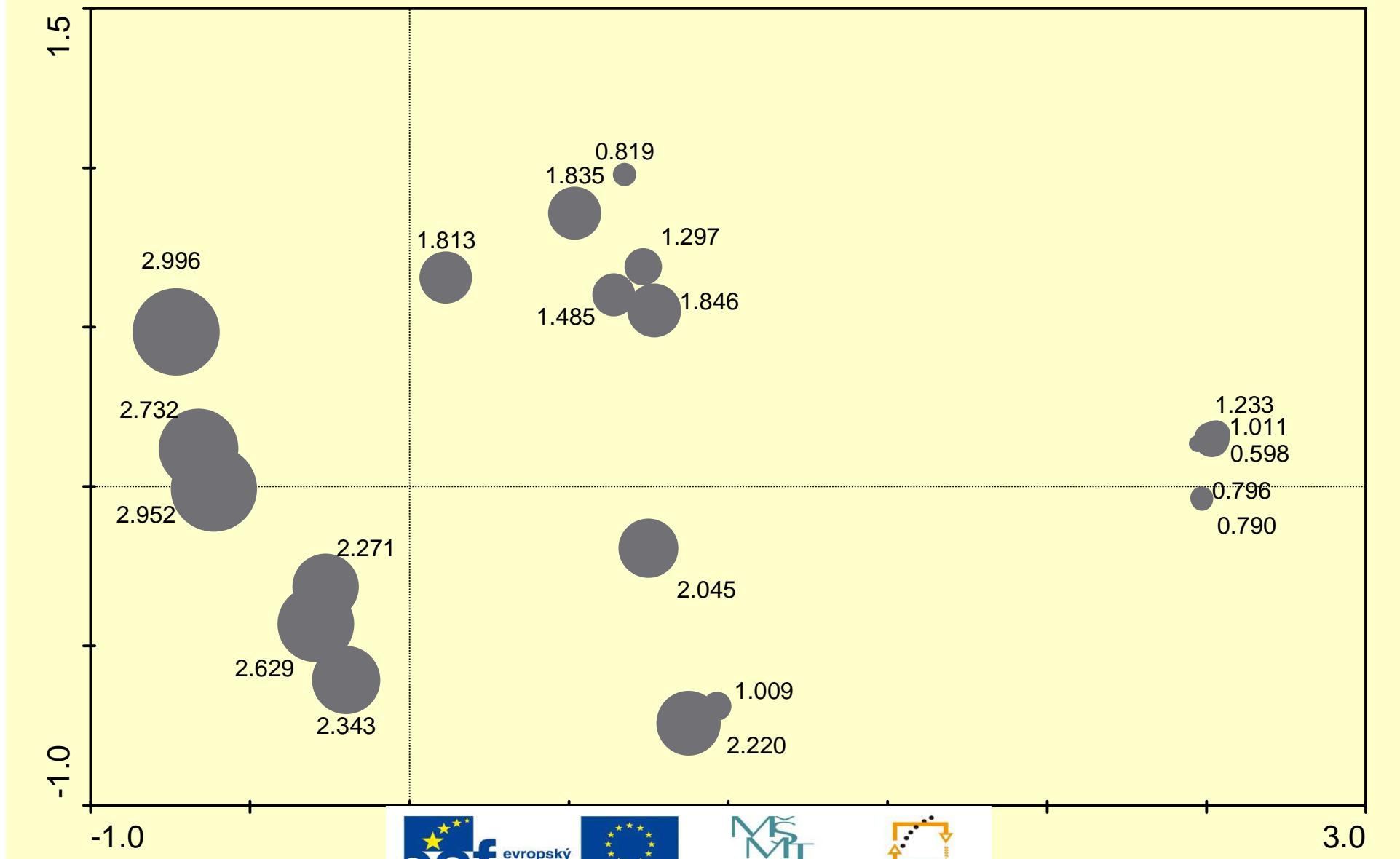

2. Extreme habitat (higher altitude, acidity...) = lower species diversity

The relation of naturality index and species richness to altitude

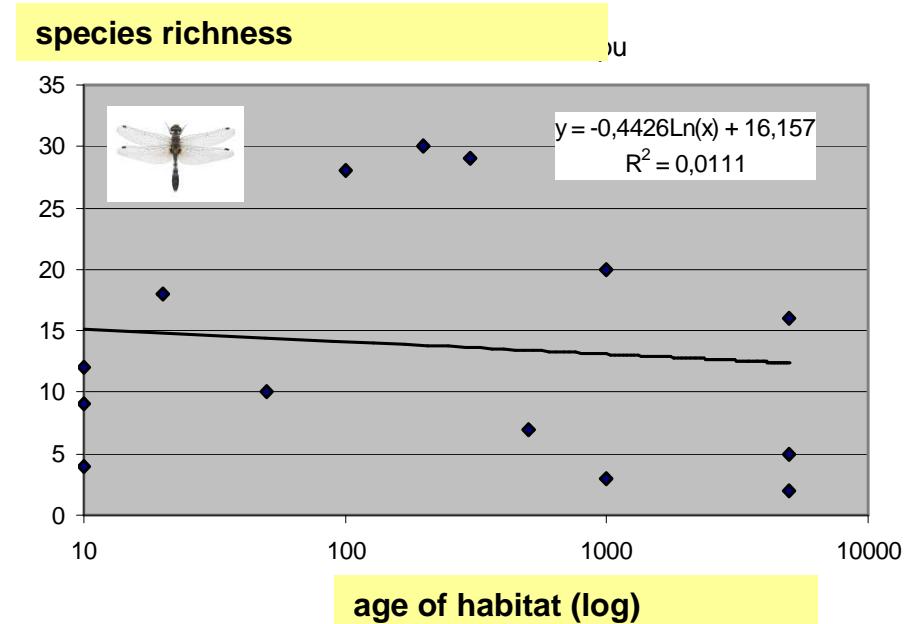
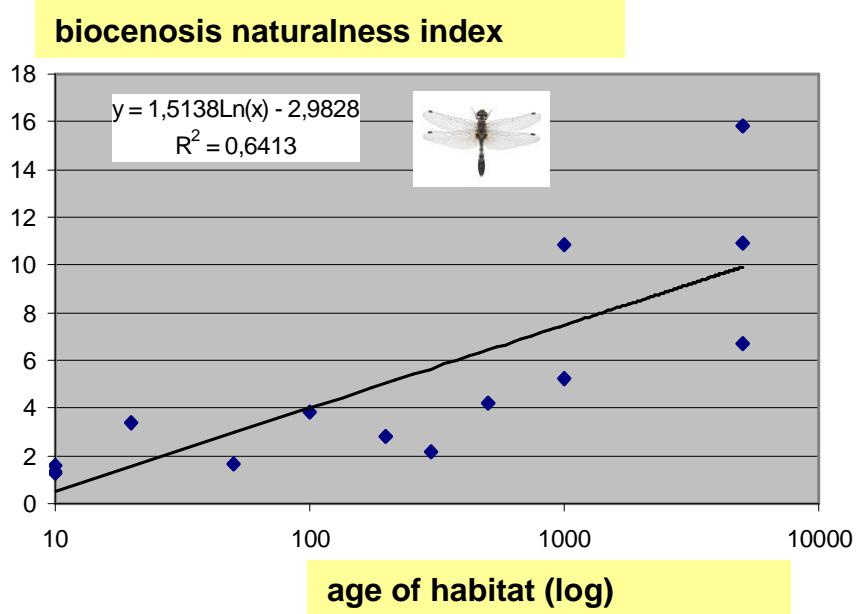
2. Extreme habitat (higher altitude, acidity...) = lower species diversity

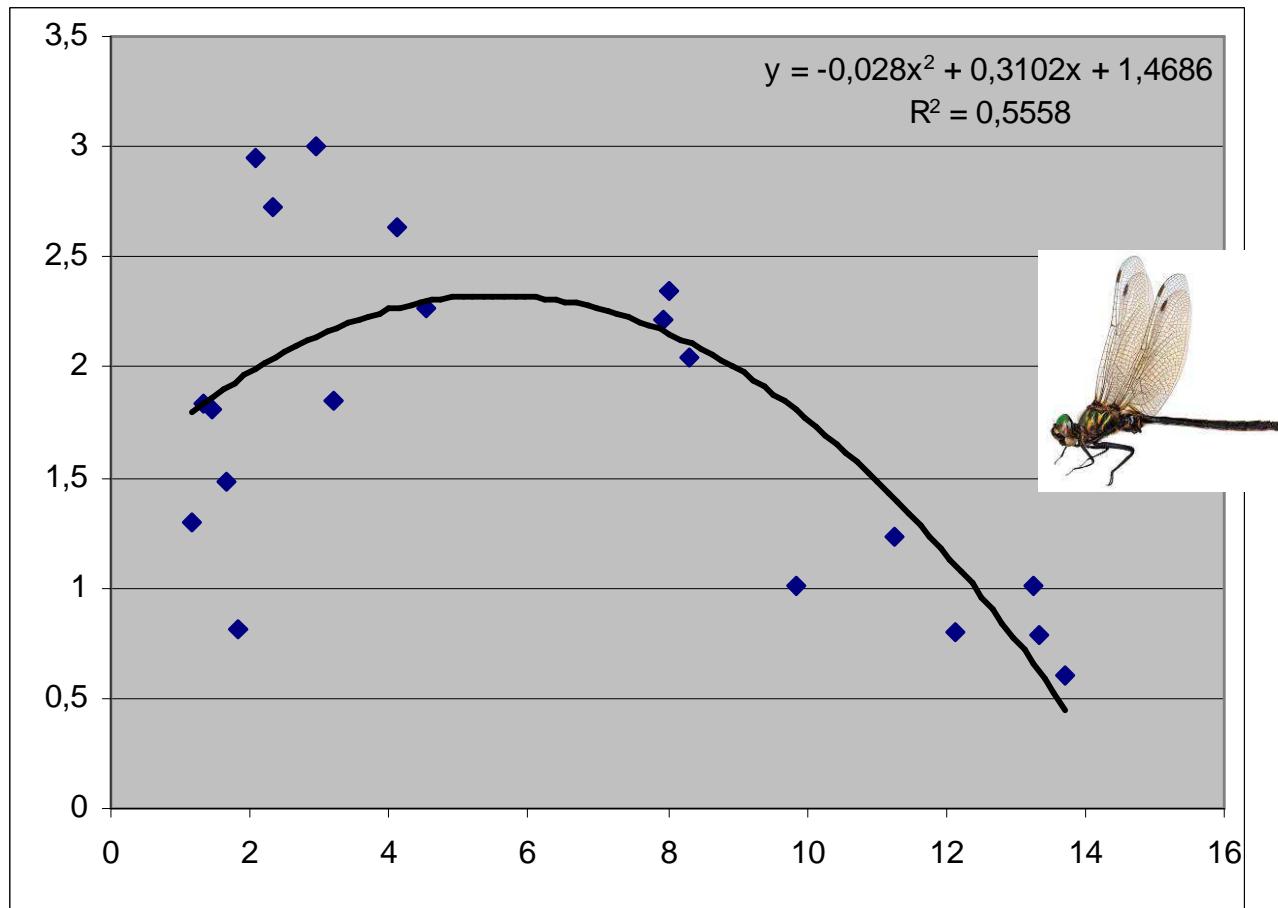
Implications

3. Higher stability (age) of habitat = higher constancy of dragonfly assamblage (not higher biodiversity).

The relation of naturalness index and species richness to age of habitat

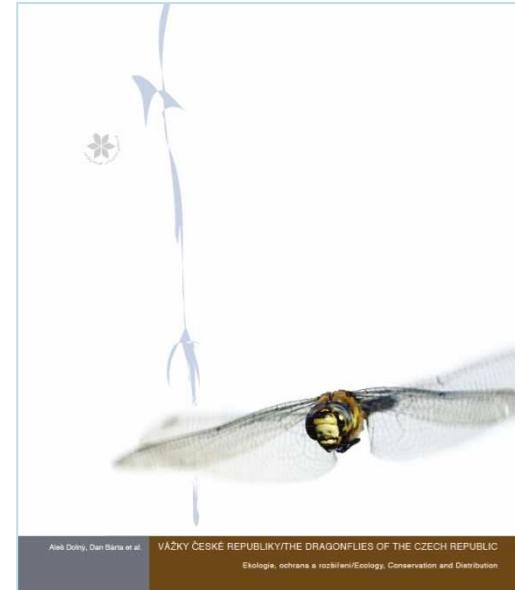

The relation of naturalness index to species richness (Shannon–Wiener Index)

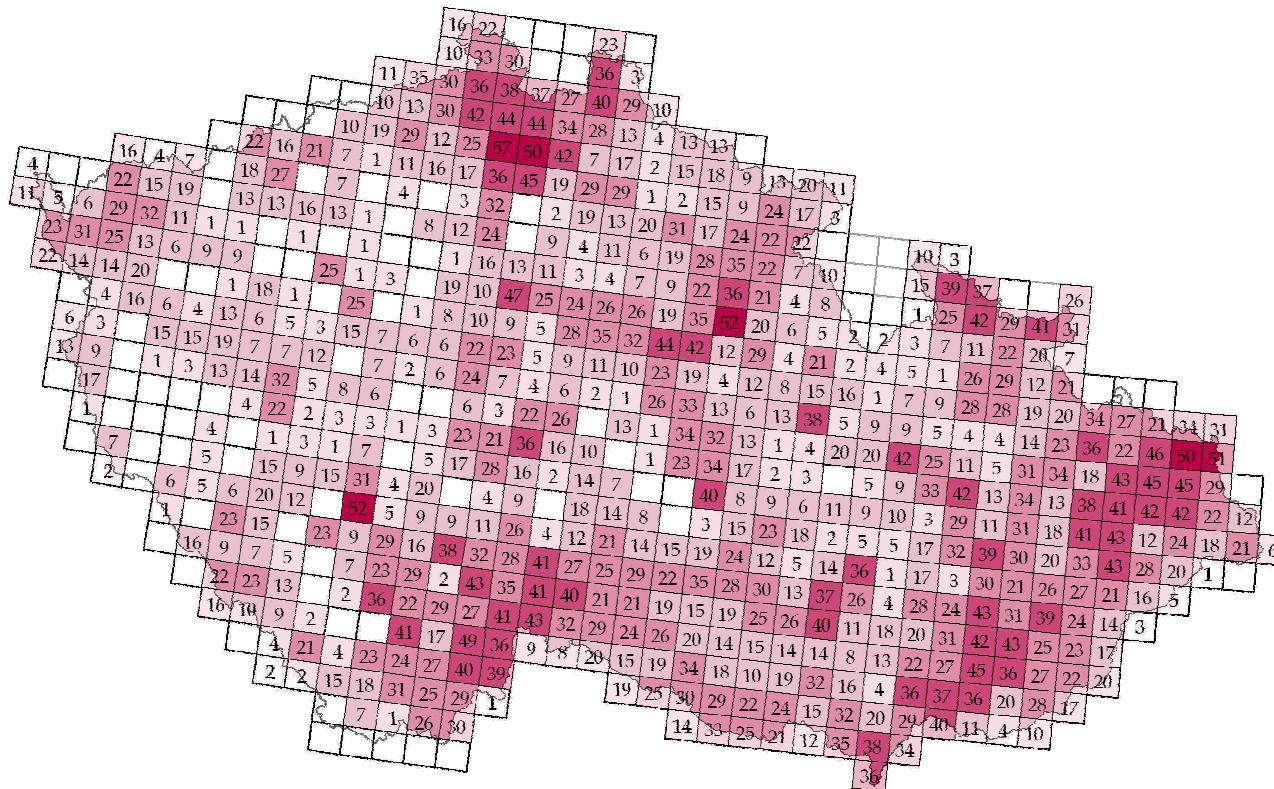

Vážky České republiky: nový zdroj informací

Dolný A., Bárta D., Waldhauser M., Holuša O., Hanel L.
et al. 2008: Vážky České republiky: Ekologie, ochrana a
rozšíření / The Dragonflies of the Czech Republic: Ecology,
Conservation and Distribution. Vlašim: Český svaz ochránců
přírody Vlašim, 672 pp.

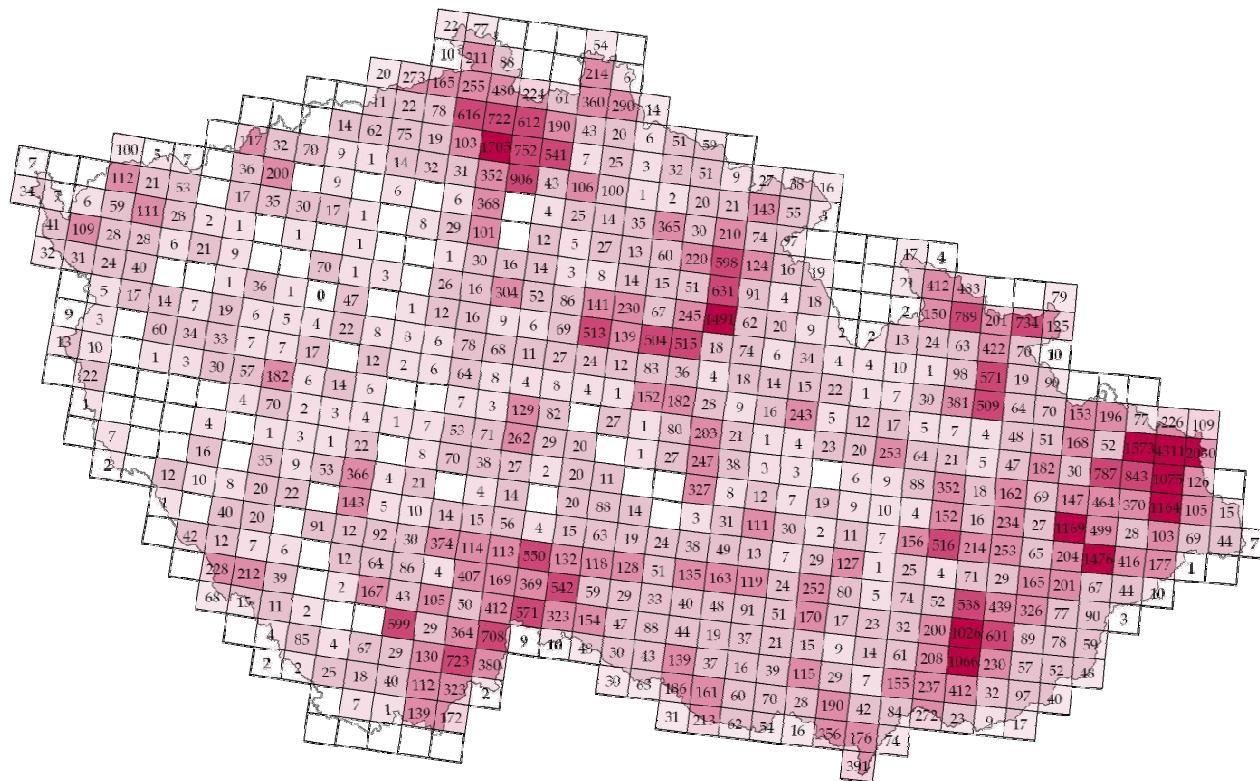
Počet zjištěných druhů vážek

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Počet záznamů o výskytu

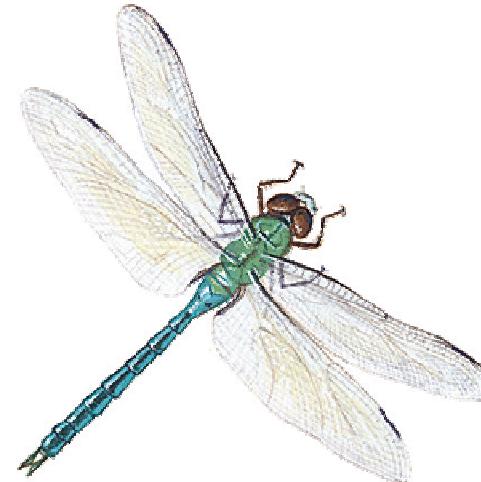

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index (DBI)

(upraveno podle Simaika & Samways 1998)

efektivní nástroj jak pro celkové hodnocení zachovalosti sladkovodních biotopů, tak i jejich změn

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčeschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dragonfly biotic index (DBI)

(upraveno podle Simaika & Samways 1998)

DBI se stanoví jako suma jednotlivých 3 sub-indexů:
distribuce + ohrožení + senzitivita ke změnám prostředí
(Max. hodnota každého = 3).

- nejméně vyhraněné druhy = generalisté tak mají hodnotu DBI 0 (0+0+0),
- nejvíce vyhraněné druhy mají hodnotu DBI 9 (3+3+3)

Dragonfly biotic index (DBI)

Sub-index	Distribuce	Ohrožení	Senzitivita
0	běžný v rámci ČR	neohrožený	Není citlivý ke změnám biotopu nebo z antropogen. změn biotopu profituje
1	běžný, občas vzácnější	téměř ohrožený	Nízká senzitivita ke změnám prostředí
2	vzácný v rámci celé ČR	zranitelný	Střední senzitivita ke změnám prostředí
3	výskyt vázán jen na několik lokalit v ČR	ohrožený + kriticky ohrožený	Extrémní senzitivita ke změnám prostředí

Dragonfly biotic index (DBI)

(upraveno podle Simaika & Samways 1998)

Druh	DBI	Druh	DBI
<i>Aeshna affinis</i> Vander Linden, 1820*	5 (2+2+1)	<i>Lestes sponsa</i> (Hansemann, 1823)	0 (0+0+0)
<i>Aeshna caerulea</i> (Ström, 1783)	9 (3+3+3)	<i>Lestes virens</i> (Charpentier, 1825)	4 (1+2+1)
<i>Aeshna cyanea</i> (Müller, 1764)	0 (0+0+0)	<i>Leucorrhinia albifrons</i> (Burmeister, 1839)	9 (3+3+3)
<i>Aeshna grandis</i> (Linnaeus, 1758)	1 (0+0+1)	<i>Leucorrhinia dubia</i> (Vander Linden, 1825)	7 (2+2+3)
<i>Aeshna juncea</i> (Linnaeus, 1758)	5 (0+0+0)	<i>Leucorrhinia pectoralis</i> (Charpentier, 1825)	6 (1+2+3)
<i>Aeshna mixta</i> Latreille, 1805	1 (0+0+1)	<i>Leucorrhinia rubicunda</i> (Linnaeus, 1758)	8 (2+3+3)
<i>Aeshna subarctica</i> Walker, 1908	9 (3+3+3)	<i>Libellula depressa</i> Linnaeus, 1758	0 (0+0+0)
<i>Anaciaeschna isosceles</i> (Müller, 1767)	6 (2+2+2)	<i>Libellula fulva</i> Müller, 1764	8 (3+3+2)
<i>Anax imperator</i> Leach, 1815	0 (0+0+0)	<i>Libellula quadrimaculata</i> Linnaeus, 1758	0 (0+0+0)
<i>Anax parthenope</i> (Selys, 1839)*	3 (1+2+0)	<i>Nehalennia speciosa</i> (Charpentier, 1840)	9 (3+3+3)
<i>Brachytron pratense</i> (Müller, 1764)	7 (2+3+2)	<i>Onychogomphus forcipatus</i> (Linnaeus, 1758)	7 (2+3+2)
<i>Calopteryx splendens</i> (Harris, 1776)	0 (0+0+0)	<i>Ophiogomphus cecilia</i> (Geoffroy in Fourcroy, 1785)*	6 (1+3+2)
<i>Calopteryx virgo</i> (Linnaeus, 1758)	1 (0+0+1)	<i>Orthetrum albistylum</i> Selys, 1848	2 (1+0+1)
<i>Coenagrion hastulatum</i> (Charpentier, 1825)	4 (1+1+2)	<i>Orthetrum brunneum</i> (Fonscolombe, 1837)	7 (2+3+2)

Dragonfly biotic index (DBI)

(upraveno podle Simaka & Samways 1998)

Druh	DBI	Druh	DBI
<i>Coenagrion lunulatum</i> (Charpentier, 1840)	9 (3+3+3)	<i>Orthetrum cancellatum</i> (Linnaeus, 1758)	0 (0+0+0)
<i>Coenagrion ornatum</i> (Selys, 1850)	8 (2+3+3)	<i>Orthetrum coerulescens</i> (Fabricius, 1798)	8 (2+3+3)
<i>Coenagrion puella</i> (Linnaeus, 1758)	0 (0+0+0)	<i>Platycnemis pennipes</i> (Pallas, 1771)	0 (0+0+0)
<i>Coenagrion pulchellum</i> (Vander Linden, 1823)	2 (1+0+1)	<i>Pyrrhosoma nymphula</i> (Sulzer, 1776)	0 (0+0+0)
<i>Coenagrion scitulum</i> (Rambur, 1842)*	7 (3+3+1)	<i>Somatochlora alpestris</i> (Selys, 1840)	8 (2+3+3)
<i>Cordulegaster bidentatus</i> Selys, 1843	6 (2+2+2)	<i>Somatochlora arctica</i> (Zetterstedt, 1840)	8 (2+3+3)
<i>Cordulegaster boltonii</i> (Donovan, 1807)	5 (1+2+2)	<i>Somatochlora flavomaculata</i> (Vander Linden, 1825)	7 (2+3+2)
<i>Cordulia aenea</i> (Linnaeus, 1758)	0 (0+0+0)	<i>Somatochlora metallica</i> (Vander Linden, 1825)	0 (0+0+0)
<i>Crocothemis erythraea</i> (Brullé, 1832)*	1 (1+0+0)	<i>Stylurus flavigipes</i> (Charpentier, 1825)	7 (2+3+2)
<i>Enallagma cyathigerum</i> (Charpentier, 1840)	0 (0+0+0)	<i>Sympetrum fusca</i> (Vander Linden, 1820)	1 (0+0+1)
<i>Epitheca bimaculata</i> (Charpentier, 1825)*	8 (3+3+2)	<i>Sympetrum paedisca</i> (Brauer, 1877)	8 (3+3+2)
<i>Erythromma najas</i> (Hansemann, 1823)	1 (0+0+1)	<i>Sympetrum danae</i> (Sulzer, 1776)	1 (0+0+1)
<i>Erythromma viridulum</i> Charpentier, 1840*	3 (1+1+1)	<i>Sympetrum depressiusculum</i> (Selys, 1841)	8 (2+3+3)
<i>Gomphus vulgatissimus</i> (Linnaeus, 1758)	4 (1+2+1)	<i>Sympetrum flaveolum</i> (Linnaeus, 1758)	0 (0+0+0)
<i>Chalcolestes viridis</i> (Vander Linden, 1825)	1 (0+0+1)	<i>Sympetrum fonscolombii</i> (Selys, 1840)*	7 (2+3+2)
<i>Ischnura elegans</i> (Vander Linden, 1820)	0 (0+0+0)	<i>Sympetrum meridionale</i> (Selys, 1841)	8 (2+3+2)
<i>Ischnura pumilio</i> (Charpentier, 1825)	1 (0+1+0)	<i>Sympetrum pedemontanum</i> (Allioni, 1766)	8 (2+3+3)
<i>Lestes barbarus</i> (Fabricius, 1798)*	5 (1+2+2)	<i>Sympetrum sanguineum</i> (Müller, 1764)	0 (0+0+0)
<i>Lestes dryas</i> Kirby, 1890	5 (1+2+2)	<i>Sympetrum striolatum</i> (Charpentier, 1840)	3 (1+1+1)
<i>Lestes macrostigma</i> (Eversmann, 1836)*	8 (3+3+2)	<i>Sympetrum vulgatum</i> (Linnaeus, 1758)	0 (0+0+0)

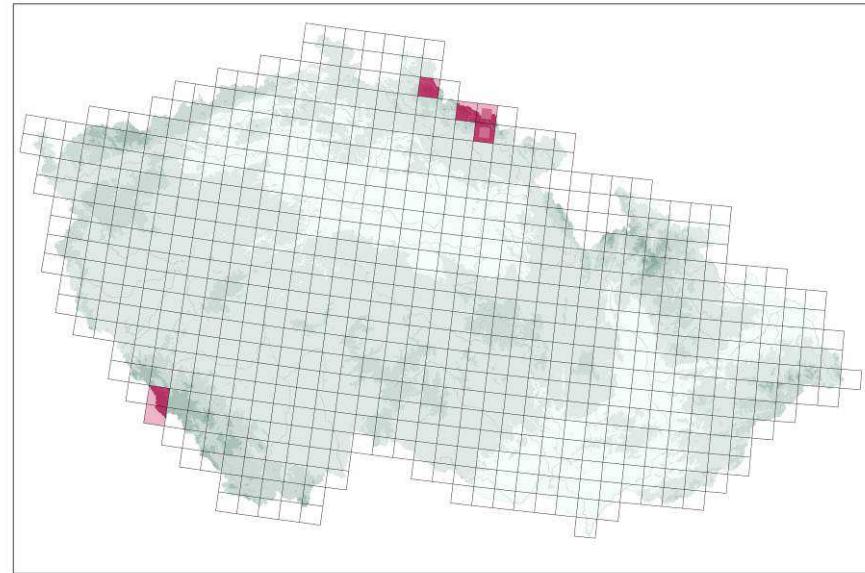

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index

Aeshna caerulea

9

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčních schopností

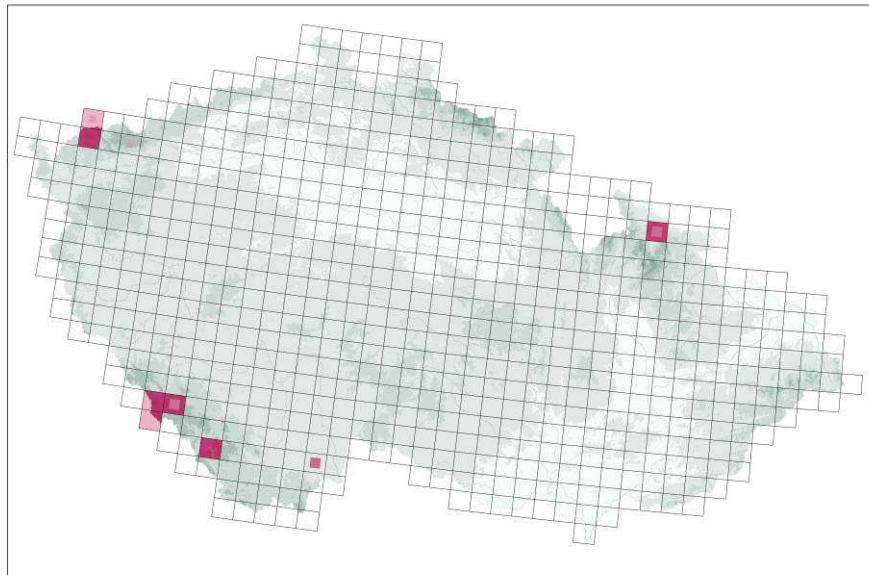
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index *Aeshna subarctica*

9

Aeshna subarctica ♂

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

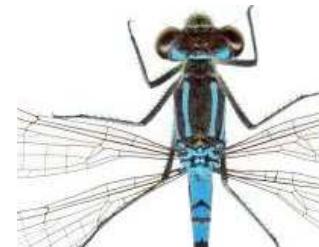
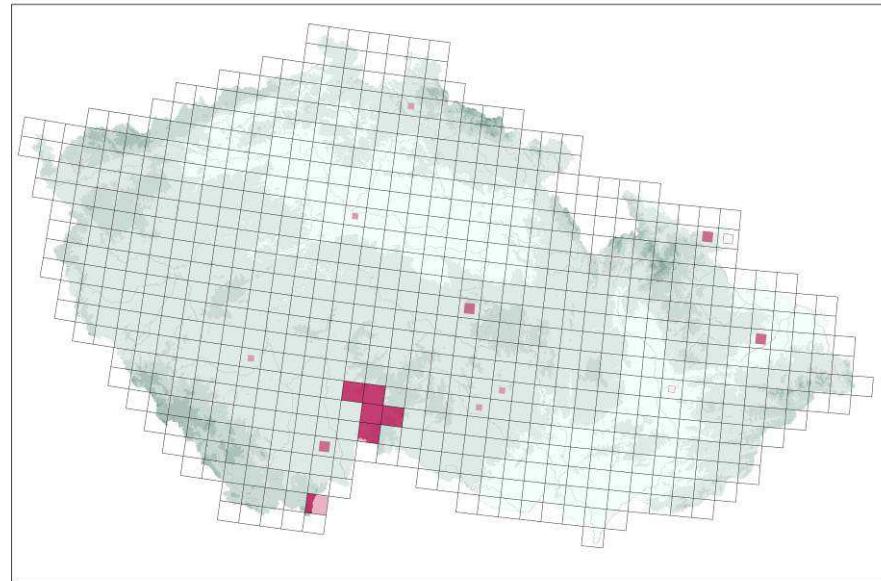

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index *Coenagrion lunulatum* 9

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

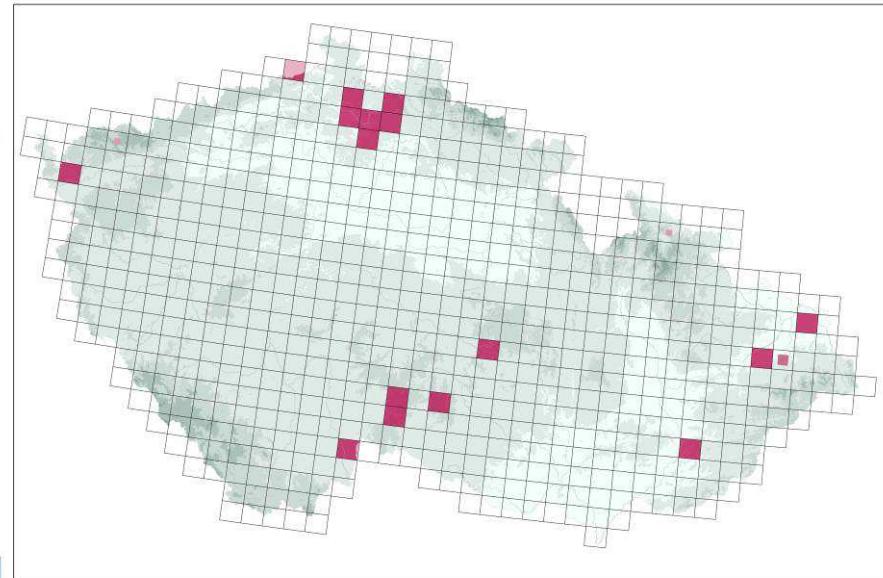
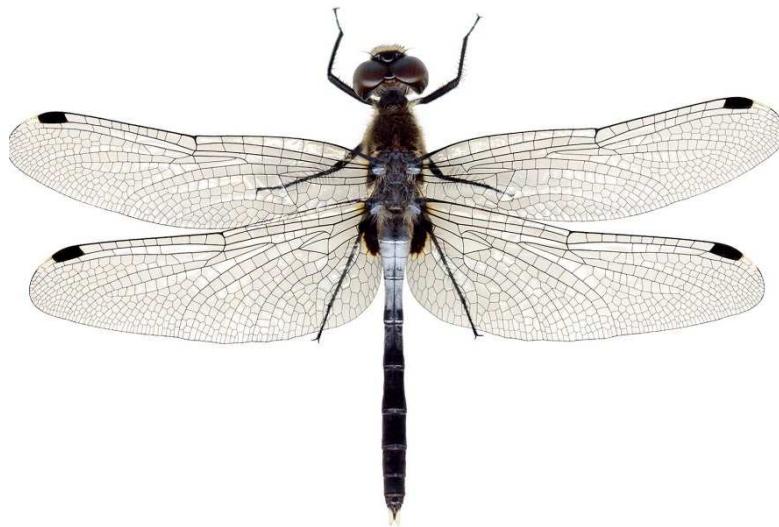
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index

Leucorrhinia albifrons 9

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

9

Dragonfly biotic index

Leucorrhinia albifrons

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

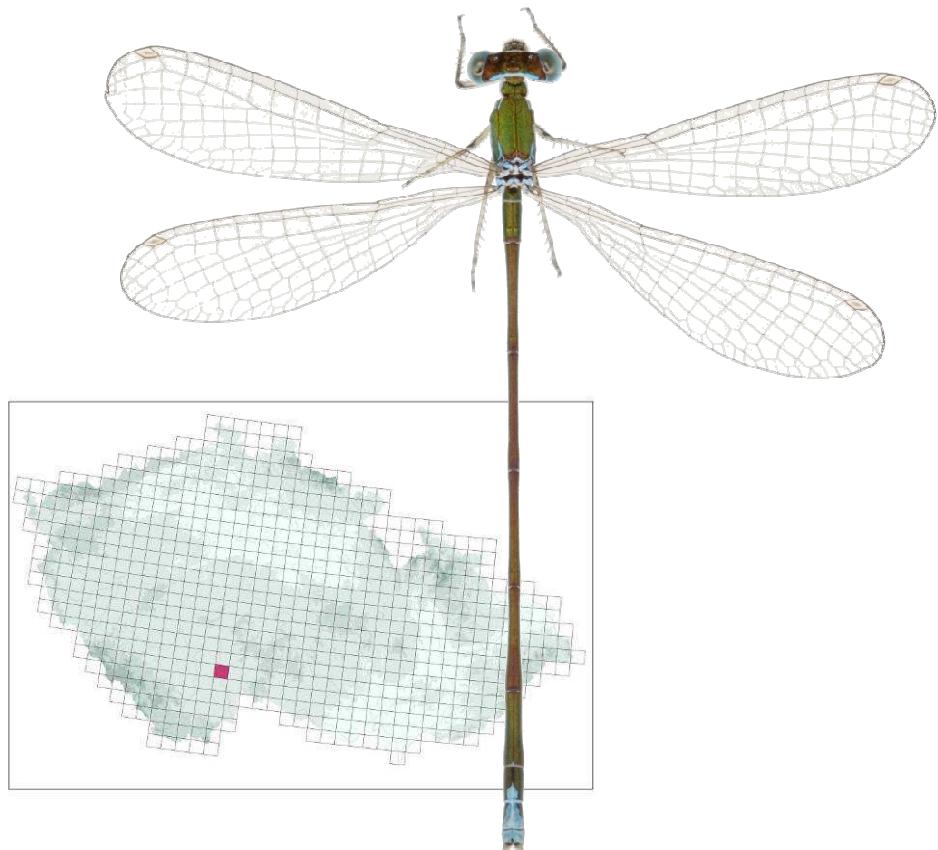
OP Vzdělávání
pro konkurenčníkost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index *Nehalennia speciosa* 9

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

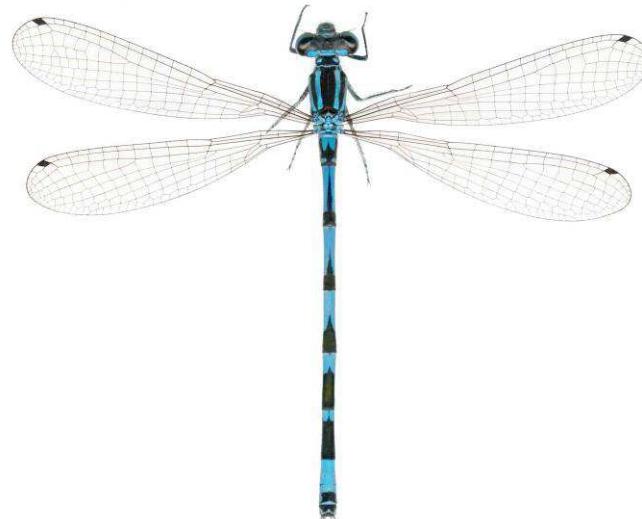
OP Vzdělávání
pro konkurenční
schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

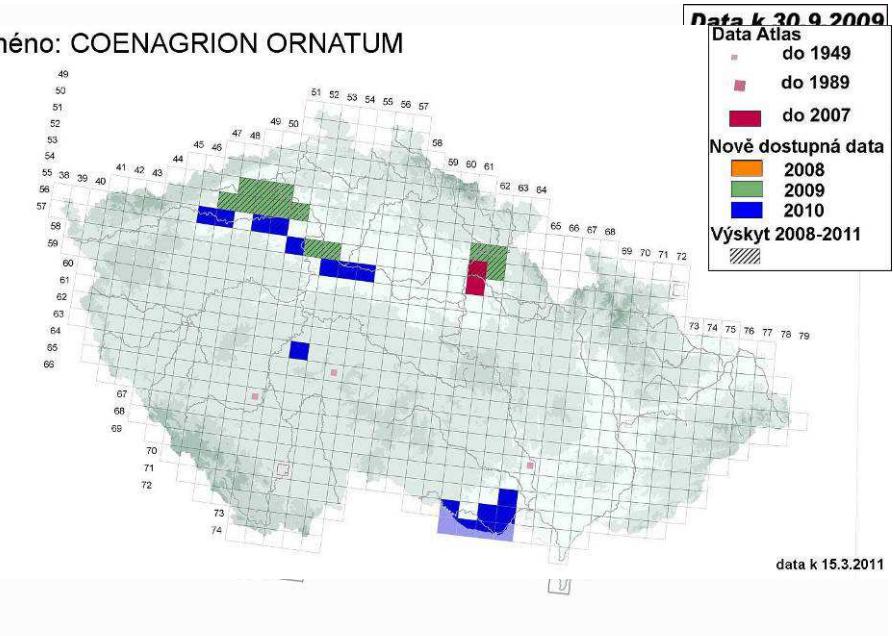

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index *Coenagrion ornatum* 8

Jméno: COENAGRION ORNATUM

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

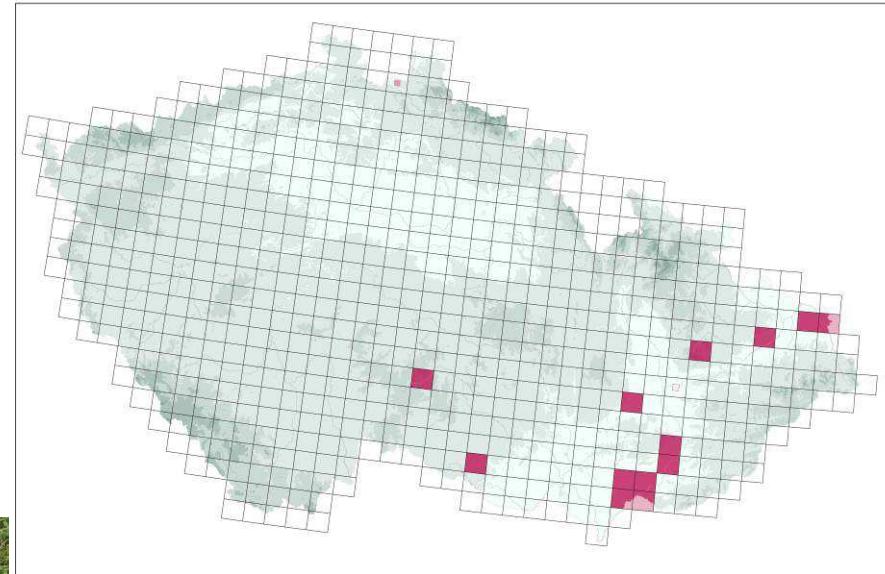
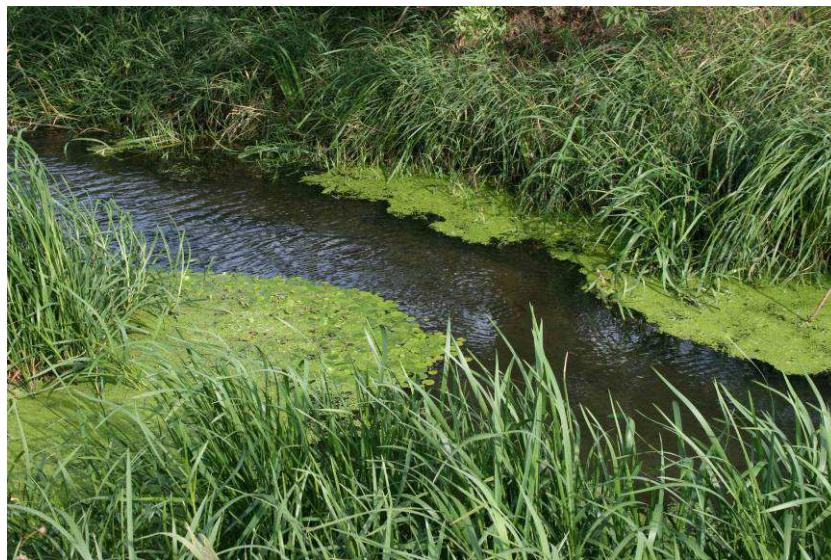

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index

Libellula fulva

8

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index

Libellula fulva

8

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčeschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index

Libellula fulva

8

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

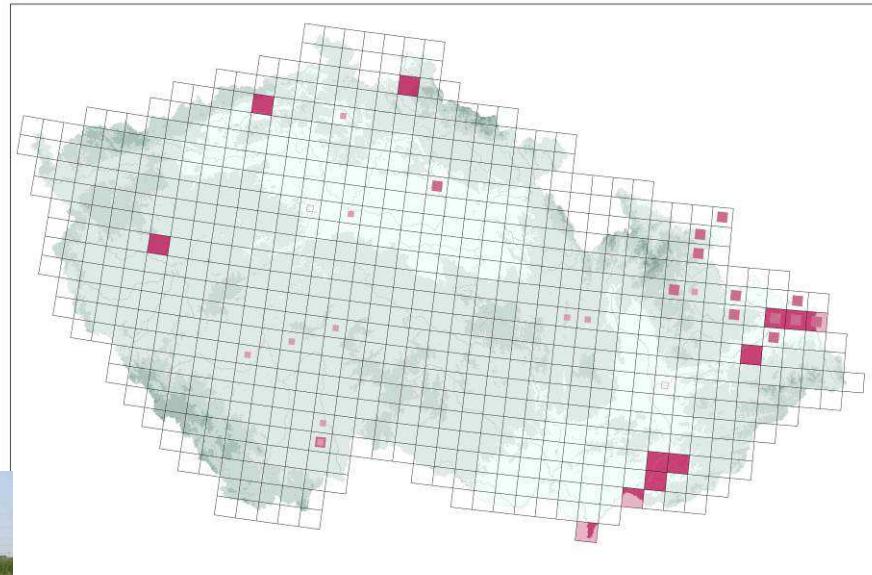
OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index 8 *Sympetrum depressiusculum*

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

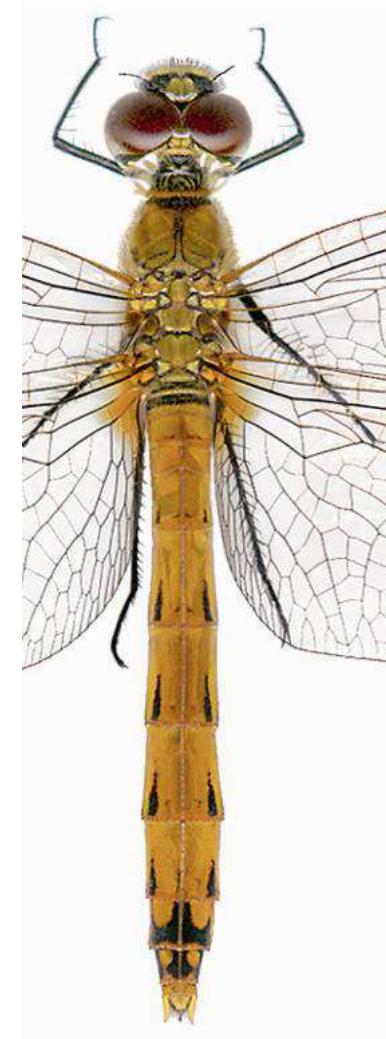
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index

Sympetrum depressiusculum 8

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Aktuální zpráva z tis*idnes.cz*

Soud pozastavil výstavbu spalovny v Karviné kvůli vzácné vážce

Ostravský krajský soud dal částečně za pravdu ekologům z Hnutí Duha a **pozastavil projekt spalovny za šest miliard korun**, která má vzniknout v **Karviné**. Při rozhodování soudců sehrál nemalou roli hmyz, konkrétně pravděpodobný **výskyt vzácné vážky plavé** v lokalitě, kde má obří spalovna stát. Soud tak nyní zrušil stavební povolení. Bez stavebního povolení krajský úřad nemůže požádat Evropskou unii o **dvoumiliardovou dotaci**.

„Je to nehoráznost“

Miroslav Novák, náměstek
moravskoslezského hejtmana

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 1

Horní Slezsko

Dolný A. & Harabiš F. 2012. Underground mining can contribute to freshwater biodiversity conservation: Allogenic succession forms suitable habitats for dragonflies. *Biological Conservation* 145(1): 109–117.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 1

Horní Slezsko

Dolný A. & Harabiš F. 2012. Underground mining can contribute to freshwater biodiversity conservation: Allogenic succession forms suitable habitats for dragonflies. *Biological Conservation* 145(1): 109–117.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenční
schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 2

Horní Slezsko

- A total of 54 randomly selected habitats of three main habitat types: 18 ponds, 18 MSPs, and 18 peat habitats
each category was separated into two subcategories (farm ponds vs. extensively exploited ponds, raised bogs vs. fens, and successional older MSPs vs. newly created or degraded MSPs)
- sampled between 2005 and 2010.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

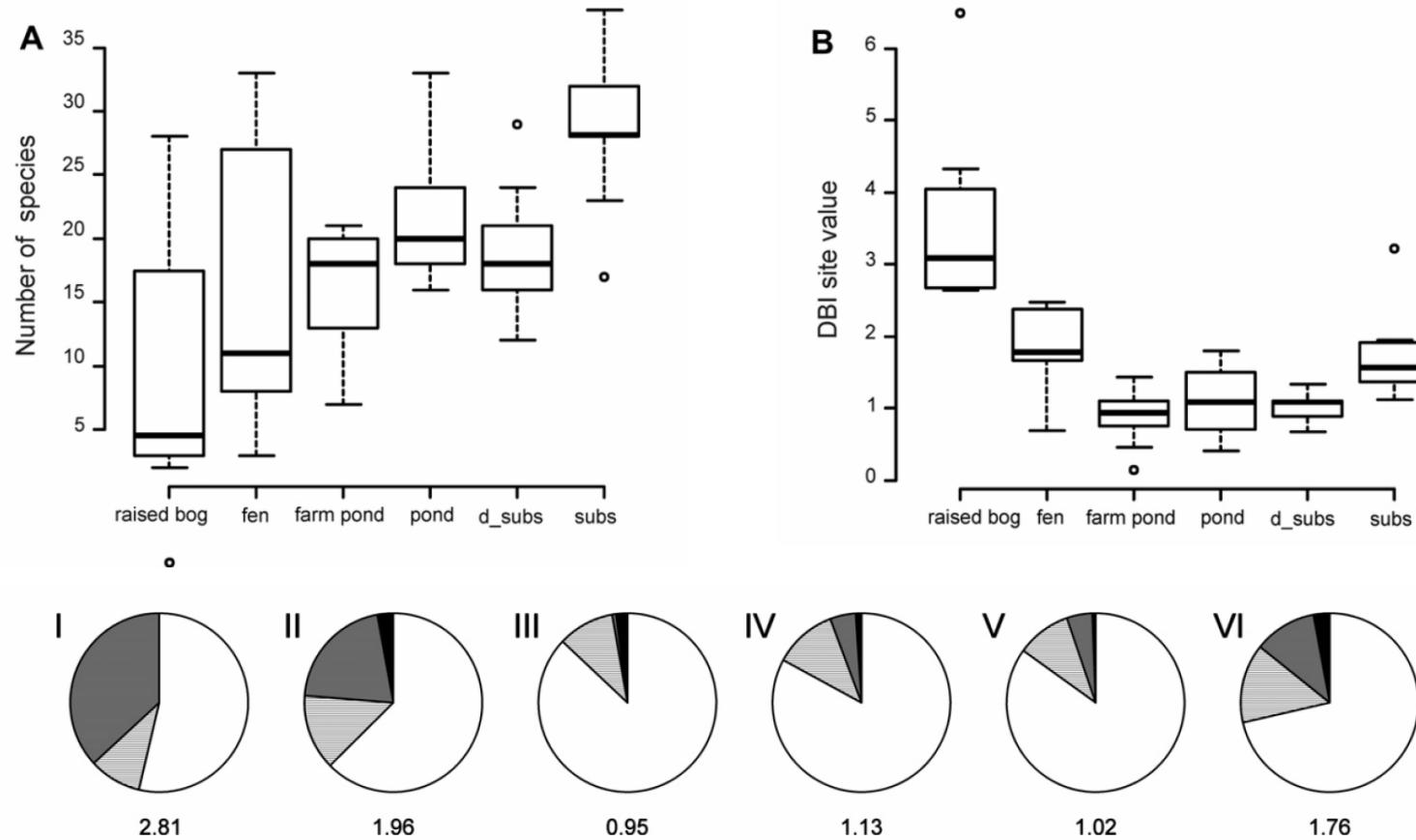

OP Vzdělávání
pro konkurenční
schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 2

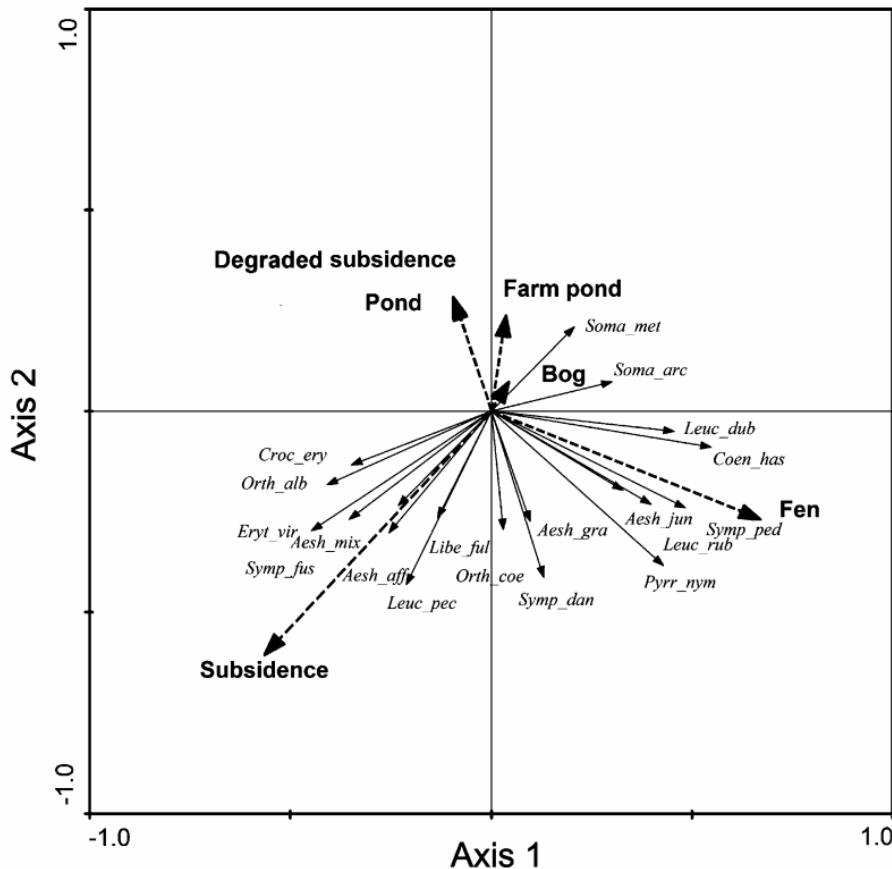
Horní Slezsko

Dragonfly biotic index (DBI)

příkladová studie 2

Horní Slezsko

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index (DBI)

příkladová studie 2

Karvinsko

Harabiš F. & Dolný A. 2012. Human altered ecosystems: suitable habitats as well as ecological traps for dragonflies (Odonata): the matter of scale. *Journal of Insect Conservation* 16: 121–130.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenční
schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dragonfly biotic index (DBI)

příkladová studie 2

Karvinsko

Leucorrhinia pectoralis ♂
Deštníkový druh?

europský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

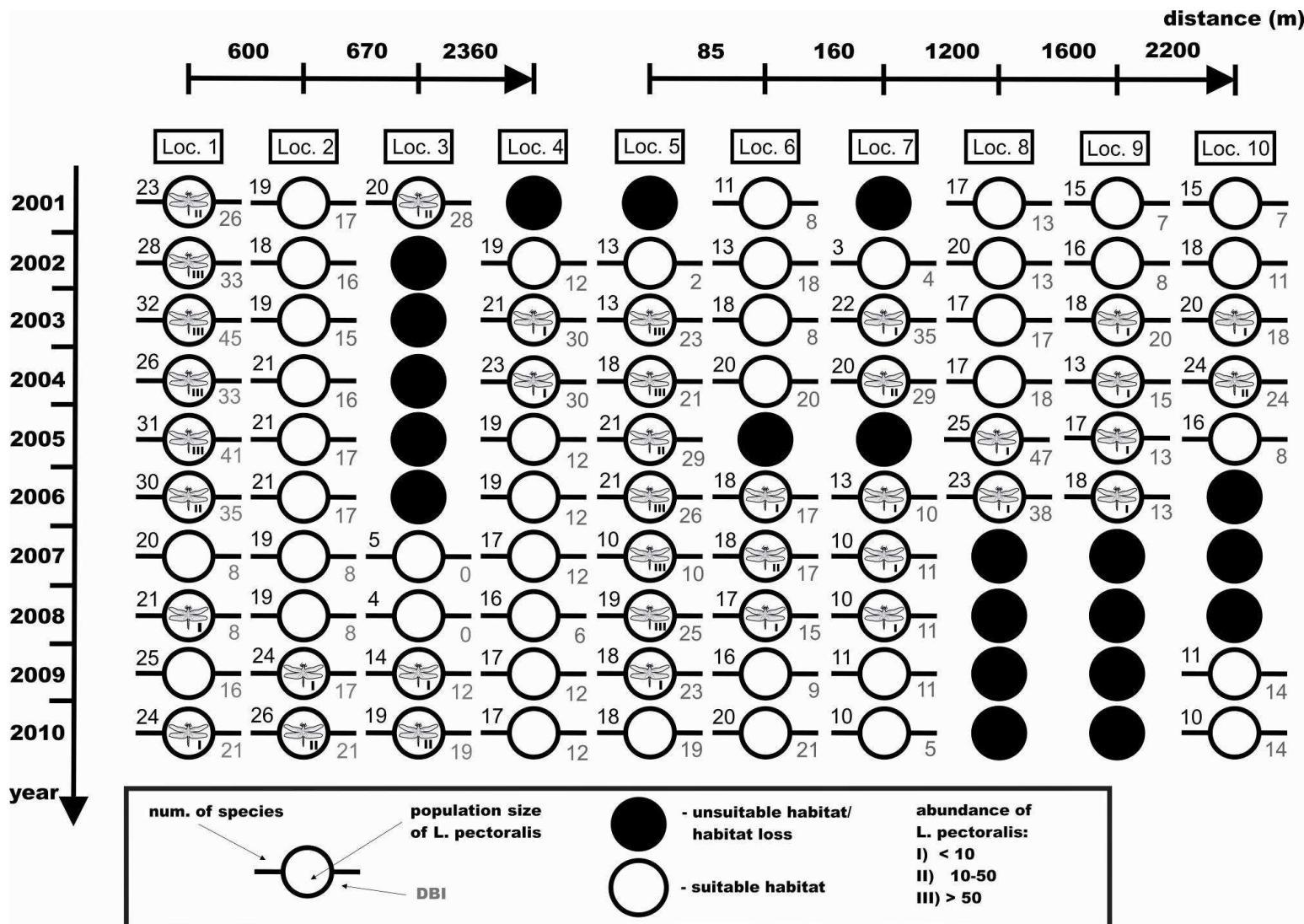

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

evropský
sociální
fond v ČR

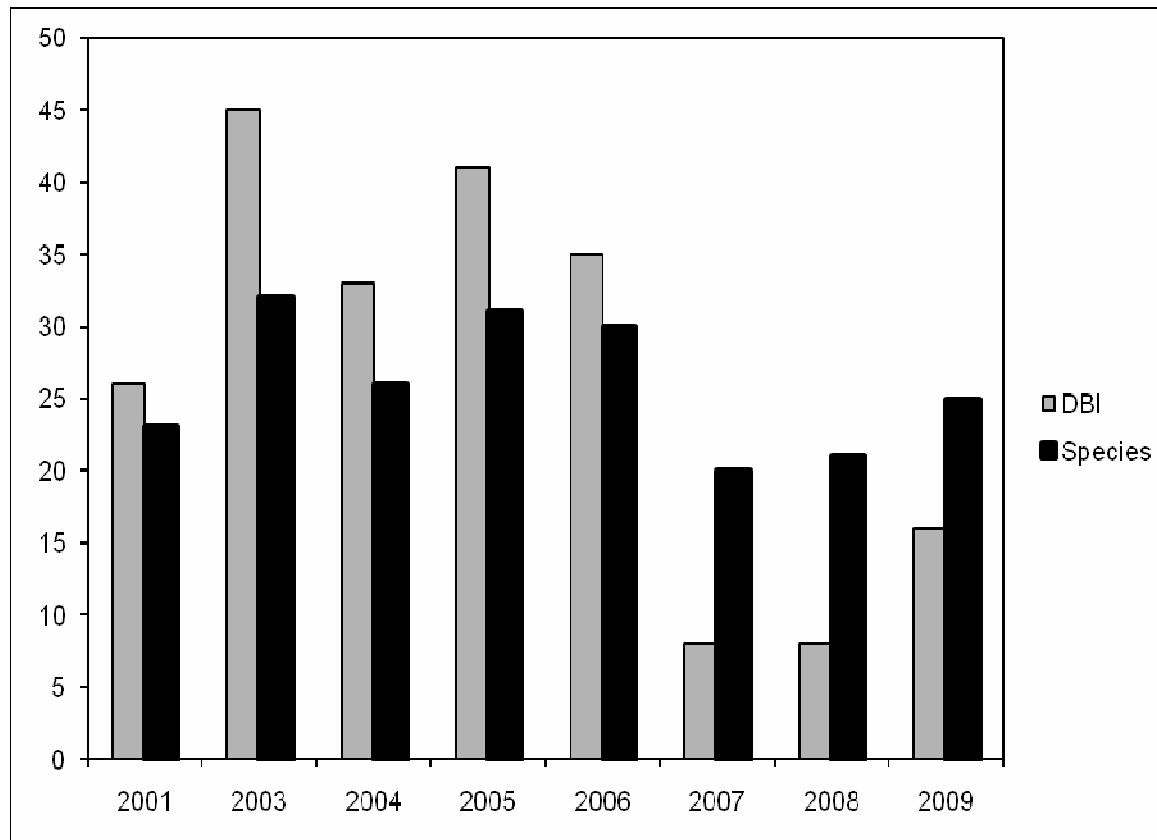
EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 2

Karvinsko

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

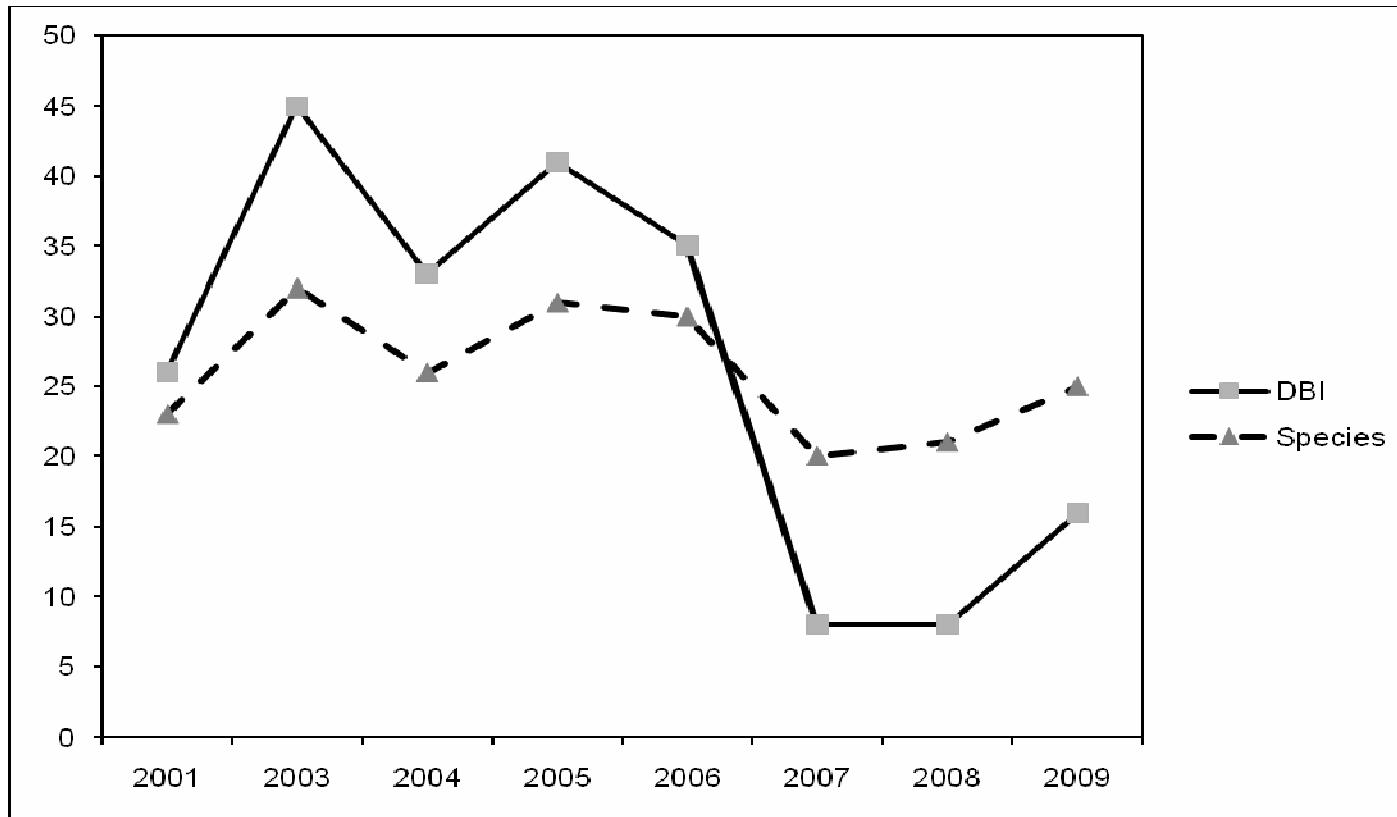

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

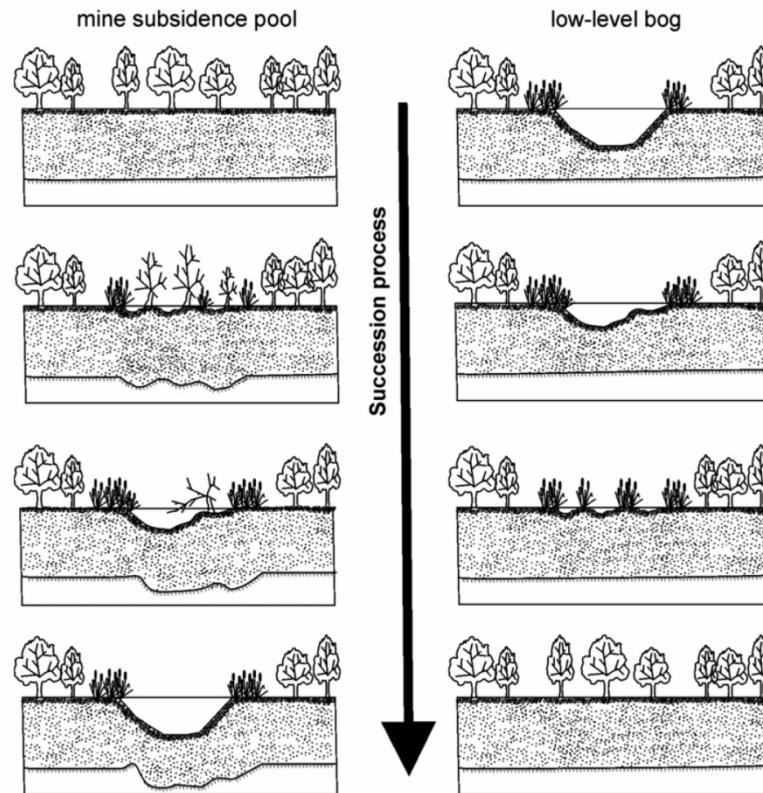
Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 2

Karvinsko

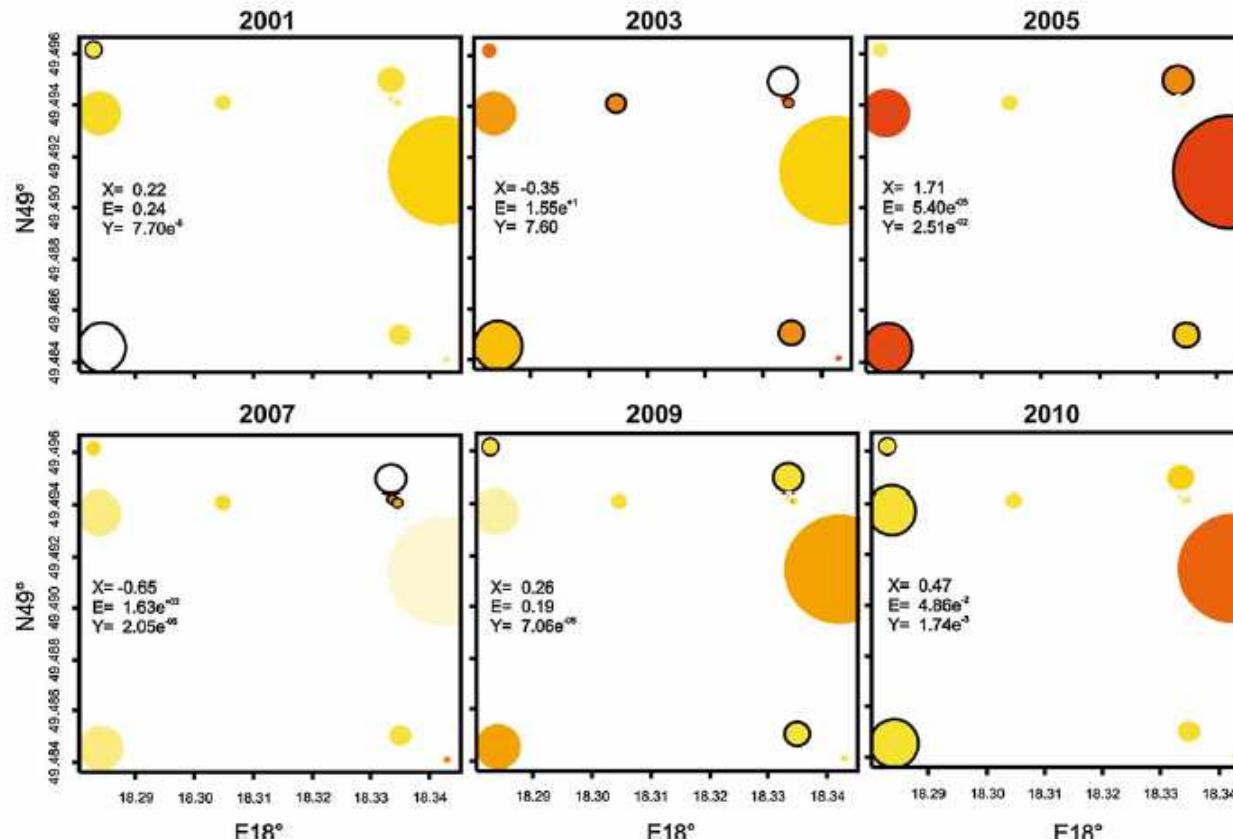
Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 2

Karvinsko

Dragonfly biotic index (DBI) příkladová studie 2

Karvinsko

CZ.1.07/2.2.00/28.0149

Dílčí epilog

...nekonečné závody bez vítěze mezi zarputilým rekultivátorem a svéhlavou, ironickou krajinou...

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ